

ДЕКОРАТИВНІ ПАНЕЛІ ЯК ЕЛЕМЕНТ СУЧАСНОГО ДИЗАЙНУ ІНТЕР'ЄРУ

¹ Вінницький національний технічний університет;

Анотація

У тезі розглянуто декоративні панелі як важливий елемент сучасного дизайну інтер'єру, що поєднує естетичні, конструктивні та технологічні властивості. Визначено основні матеріали, технології виготовлення, класифікацію та функціональне призначення декоративних панелей. Проаналізовано тенденції застосування новітніх технологій та екологічних матеріалів. Показано роль декоративних панелей у формуванні гармонійного архітектурного середовища. Зроблено висновок про актуальність використання панельних систем для створення функціонально насиченого, енергоефективного та естетичного простору.

Ключові слова: декоративні панелі, дизайн інтер'єру, матеріали, технології, естетика, функціональність, екологічність.

Abstract

The thesis considers decorative panels as an important element of modern interior design, combining aesthetic, structural, and technological properties. The main materials, manufacturing technologies, classification, and functional purpose of decorative panels are determined. The trends in the use of the latest technologies and environmentally friendly materials are analyzed. The role of decorative panels in creating a harmonious architectural environment is demonstrated. A conclusion is made about the relevance of using panel systems to create a functionally rich, energy-efficient, and aesthetic space.

Keywords: decorative panels, interior design, materials, technologies, aesthetics, functionality, environmental friendliness.

Вступ

Сучасний дизайн інтер'єру орієнтований на поєднання функціональності, естетики та технологічної інноваційності. У зв'язку з розвитком будівельної індустрії та появою нових матеріалів підвищилися вимоги до якості оздоблення приміщень. Декоративні панелі стали універсальним рішенням, що дозволяє одночасно вирішувати питання художнього оформлення, звуко- і теплоізоляції, захисту стін від механічних пошкоджень і приховування інженерних комунікацій [1].

Інтерес до панельних систем зумовлений не лише їхньою естетичною виразністю, але й техніко-економічною доцільністю — простотою монтажу, невеликими витратами часу на встановлення та легкістю заміни пошкоджених елементів [2]. У практиці сучасного дизайну панелі використовуються для зонування простору, створення акцентних стін, гармонізації колірних рішень і підкреслення стилістики приміщення [3].

Крім художнього значення, декоративні панелі мають конструктивно-технічне навантаження. Використання МДФ, ДСП, гіпсових, металевих, скляних і полімерних панелей дозволяє створювати інтер'єри з високим рівнем функціональності й енергоефективності [4]. В умовах урбанізації та зростання ролі екологічного дизайну актуальним є застосування матеріалів природного походження — бамбуку, пробки, льону, очерету, а також вторинно перероблених композитів [5].

Таким чином, актуальність теми полягає у необхідності системного аналізу властивостей, класифікації та способів використання декоративних панелей у сучасному архітектурному просторі, що враховує як технічні, так і естетичні параметри [6].

Результати дослідження

Декоративні панелі пройшли тривалий історичний шлях розвитку — від різьблених дерев'яних щитів античності до високотехнологічних композитних матеріалів сучасності [8]. У давніх інтер'єрах панелі виконували не лише естетичну, а й конструктивну функцію, захищаючи стіни від холоду та вологи. У добу класицизму вони набули мистецької виразності завдяки інкрустації, позолоті та складним орнаментам [9].

Сучасне виробництво панелей базується на поєднанні природних і штучних матеріалів. Найбільш поширеними є дерев'яні панелі — шпоновані, ламіновані та масивні, які зберігають природну текстуру та тепло матеріалу [10]. Гіпсові панелі дозволяють створювати рельєфні поверхні, імітуючи природний камінь або штукатурку. Полімерні панелі (ПВХ, поліуретанові) відзначаються вологостійкістю, легкістю та простотою монтажу [11]. Композитні панелі (алюмінієві сендвіч-панелі, полімерно-металеві системи) поєднують міцність, довговічність і декоративність [12].

Велика увага приділяється технологічним методам обробки: фрезерування з ЧПУ дає змогу створювати складні геометричні орнаменти; лазерне гравіювання забезпечує точність малюнка; УФ-друк дозволяє наносити зображення безпосередньо на поверхню панелі; 3D-друк — формувати об'ємні структури, недоступні для традиційних технологій [4; 5].

Окрему групу складають акустичні декоративні панелі, які поєднують естетичність і звукопоглинальні властивості. Їхнє застосування в офісах, лекційних залах і студіях підвищує акустичний комфорт приміщення [13]. Теплоізоляційні панелі, виготовлені з матеріалів із низькою теплопровідністю, сприяють зниженню енерговитрат у житлових і громадських будівлях [14].

У сучасному інтер'єрному дизайні декоративні панелі виконують такі функції:

Таблиця 1-Функціональність панелей в дизайні

Функції	Опис
Декоративна	Створюють композиційний акцент і формують візуальну структуру простору
Захисна	Оберігають стіни від механічних пошкоджень
Звукоізоляційна	Поглинають шум і зменшують реверберацію
Теплоізоляційна	Утримують тепло в приміщенні
Організаційна	Використовуються для зонування простору

У стилістичному аспекті панелі застосовуються в різних напрямках дизайну. У мінімалізмі переважають гладкі однотонні поверхні з прихованими кріпленнями; у хай-тек — металеві й скляні панелі з холодними відтінками; в еко-дизайні — матеріали з природних волокон; у лофті — панелі, що імітують бетон, цеглу чи деревину [5; 7].

Суттєвим напрямом розвитку є екологізація виробництва. Зростає використання натуральних матеріалів — бамбуку, пробки, очерету, переробленого дерева. Такі панелі мають високі теплоізоляційні властивості, не виділяють шкідливих речовин і відповідають сучасним стандартам сталого будівництва [10; 15].

Таким чином, декоративні панелі поєднують архітектурну, технологічну та художню функції. Вони створюють можливість реалізувати індивідуальні дизайнерські концепції та водночас забезпечують технічну ефективність приміщення [2; 6].

Висновки

Декоративні панелі відіграють ключову роль у сучасному дизайні інтер'єру, виступаючи одночасно художнім, функціональним і технологічним елементом архітектурного середовища. Вони забезпечують естетичну цілісність приміщення, підвищують комфортність, покращують акустичні та

теплоізоляційні характеристики, а також дозволяють реалізовувати індивідуальні дизайнерські рішення.

Сучасні тенденції розвитку декоративних панелей пов'язані з використанням високотехнологічних матеріалів, автоматизацією виробництва, впровадженням систем цифрового моделювання та параметричного дизайну. Особливу увагу приділено екологічним аспектам — застосуванню відновлюваних і біорозкладних матеріалів, зниженню рівня енергоспоживання під час виробництва, повторній переробці елементів після завершення терміну експлуатації.

Декоративні панелі визначають еволюцію сучасного інтер'єрного простору — від стандартних плоских облицювань до інтелектуальних модульних систем, здатних змінювати форму, колір і функціональні властивості залежно від умов середовища. Їх універсальність дозволяє застосовувати один матеріал у різних архітектурних контекстах — від житлових приміщень до громадських будівель і виставкових інсталяцій.

Подальші дослідження в цій галузі повинні бути спрямовані на розробку комплексних систем із високими показниками звукоізоляції, вогнестійкості, біостійкості та сенсорної інтеграції. Розвиток адаптивних і “розумних” панелей відкриває перспективи створення середовища, яке не лише відповідає вимогам дизайну, але й активно взаємодіє з людиною, реагуючи на її потреби.

Отже, декоративні панелі — це не просто оздоблювальний матеріал, а важливий засіб архітектурної виразності, що формує сучасну культуру інтер'єрного простору, забезпечуючи синтез естетики, технології та функціональності.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Журахівська І. Генератор ідей: де шукати та як створювати ідеї креативних інтер'єрів. — Київ: ArtHuss, 2021. — 240 с.
2. Новосельчук Н. Є. Дизайн інтер'єру: навчальний посібник. — Полтава: Полтавська політехніка, 2020. — 165 с.
3. Сєдак О. І., Запорожченко О. Ю. Колористика інтер'єру. — Київ: Каравела, 2023. — 280 с.
4. Сьомка С. В., Антонович Є. А. Дизайн інтер'єру, меблів та обладнання. — Київ: Ліра-К, 2018. — 400 с.
5. Шейкіна К. О. Дизайн інтер'єрів. — Київ: Веста, 2010. — 160 с.
6. Дьяків В. П. Матеріали для внутрішнього оздоблення. — Київ: КНУБА, 2017. — 192 с.
7. Кисельова Г. В. Екологічні матеріали в дизайні. — Одеса: ОДАБА, 2020. — 154 с.
8. Грабовська Л. І. Сучасні композиційні матеріали в архітектурі. — Львів: ЛНТУ, 2022. — 210 с.
9. Кравченко Н. В. Інноваційні технології в дизайні інтер'єрів. — Харків: ХНУБА, 2021. — 148 с.
10. Прусакова Л. М. Технології обробки декоративних матеріалів. — Київ: Будівельник, 2019. — 176 с.
11. Соколенко І. С. Архітектурне освітлення інтер'єрів. — Київ: Основа, 2018. — 132 с.
12. Климко С. П. Матеріалознавство та технології в інтер'єрному дизайні. — Київ: КНУБА, 2021. — 178 с.
13. Рижко І. А. Сучасні тенденції оздоблення житлових інтер'єрів. — Львів: ЛНАМ, 2022. — 156 с.
14. Олійник М. В. Сучасні полімерні матеріали в архітектурі. — Харків: ХНУБА, 2020. — 142 с.
15. Марченко І. С. Інтелектуальні матеріали в архітектурі середовища. — Київ: КНУБА, 2023. — 168 с.

Антонюк Антоніна Геннадіївна — студентка групи БМ-236, факультет будівництва, цивільної та екологічної інженерії, Вінницький національний технічний університет, Вінниця, e-mail: antoniukantonina@gmail.com

Очеретний Володимир Петрович — канд. техн. наук, доцент кафедри будівництва, міського господарства та архітектури, Вінницький національний технічний університет, email: ocheretny@vntu.edu.ua

Antoniuk Antonina H. - student of group BM-23b, Faculty of Construction, Civil and Environmental Engineering, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, email: antoniukantonina@gmail.com

Ocheretny Vladimir P. — PhD, Associate Professor, Department of Construction, Urban Economy and Architecture, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, email: ocheretny@vntu.edu.ua